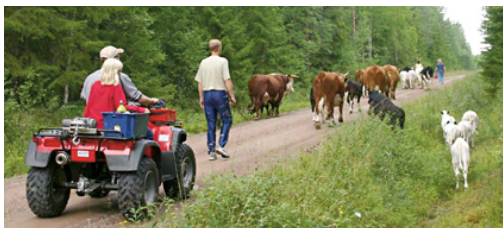

Nekad vargjakt slår ut fäbodarna

Leif Andersson

2012-08-24

Djuren tas hem från fäbodbetet efter en rovdjursattack. Länsstyrelsens ovilja att bevilja skydds jakt på rovdjur i Dalarna hotar en djurhållning med tusenåriga anor.

Länsstyrelsens beslut att säga nej till skydds jakt på vargen som upprepade gånger angripit får vid fäbodrar i Dalarna innebär att många nu lägger av med fäboddriften.

– Vid fäboddrift finns inget annat alternativ än skydds jakt. Att länsstyrelsen på det här sättet förhindrar skydds jakt är en kraftig inskränkning av möjligheten att bruka fastigheter med fäodsbete.

Det säger Pauline Palmcrantz, ordförande i föreningen Sveriges fäodbrukare.

Länsstyrelsen i Dalarna har satt i system att dra ut på tiden med beslut om skydds jakt tills betesåret nästan är slut och djuren ska tas hem för vintern. När djuren släpps nästa vår är problemet kvar och en ny vargföringring finns, konstaterar Pauline Palmcrantz, ordförande för fäodbrukarna.

I Dalarna finns enligt de senaste siffrorna 87 fäodbrukare som får EU-stöd för att bedriva sin verksamhet. Fäoddriften har tusenårig tradition. I Sverige dyker verksamheten upp i skriftliga källor för första gången på 1520-talet då Gustav Vasa beslutat att beskatta fäodarna. Men fäoddriften finns dokumenterad sedan 1000-talet i norska källor.

Den tusenåriga djurhållningstraditionen riskerar nu att gå i graven på grund av den förda rovdjurspolitiken. Fäoddrift innebär att man sommartid utnyttjar bete som finns i skogen. Djuren strövar fritt över ganska stora områden eftersom betet är betydligt magrare i skogen än vad det är på vallarna.

Stängslet håller boskapen ute

De enda områden som är inhägnade är de så kallade inägorna vid själva fäboden. Stängslet runt änogorna ska hålla djuren ute från området och på så sätt skydda växtligheten från att betas.

För att skydda kor, får och getter från rovdjur har det historiskt sett alltid varit jakt som gällt. Det är enda sättet att få varg och björna att hålla sig borta från tamdjuren.

Men nu vill länsstyrelsen vända på det hela. För att inte behöva bevilja skydds jakt vill myndigheten nu att djuren på fäboden ska stängas inne och inte gå fritt på skogen.

Istället för skydds jakt anser länsstyrelsens tjänstemän att man ska försöka med andra metoder för att skydda de

betande tamdjuren.

”Finns inga metoder”

– Problemet är att det inte finns några metoder som stämmer överens med fåbodbruket. Fåbodbruket handlar om att djuren ska gå lösa på skogen för att utnyttja betet där. Om man hägnar in inägorna med rovdjursstängsel och släpper djuren där gör man sig skyldig till historieförvanskning, kommenterar Pauline Palmcrantz.

För att stödja sitt beslut att inte tillåta skydds jakt tvingas länsstyrelsen till och med ta till ett viss mått av historieförfalskning när man skriver att ”Fåbodarna ligger inom ett område där varg och björn förekommer regelbundet och det är därför av stor vikt att förebyggande åtgärder vidtas.”

Jakt & Jägare ringde upp Henrik Thurfjell på länsstyrelsen och frågade om det inte är historieförfalskning att skriva som man gör. Det förefaller ju som fåbodarna är en ny företeelse, när det i själva verket är varg och björn som etablerat sig på allvar i området de senaste åren.

– Ja, jo, visst är det så att vargen bara har funnits i området de senaste 10-15 åren, svarar han.

Ger upp fåbod med hotade fårraser

Per Olov Alderback är en av de djurägare som nu lägger av med sina utrotningshotade får.

– Det är ingen mening med att hålla på om vargen ska ta det man lyckas producera. I Dalarna är det omöjligt att få skydds jakt. Länsstyrelsen säger att man ska pröva allt annat först och det går ju inte.

– Ska vi som bor på landet behöva vara instängda bakom höga elstängsel? Man kommer inte att kunna gå ner till en sjö eller någonting, konstaterar Per Olov Alderback.

Carl-Erik Nyström i Enviken är en annan djurägare som lägger av på grund av vargattackerna och att djurägarna inte tillåts försvara sina djur.

”Katastrof för landsbygden”

– Den svenska landsbygden går nu mot en katastrof och vargen är den stora spiken i kistan. Avfolkningen kommer nu att ske i en allt snabbare takt. Vi som bor på landsbygden blir inte tagna på allvar och de flesta orkar inte mer, säger han.

Länsstyrelsens förslag om att hitta andra lösningar för att slippa skjuta fårdräparen som härjar på fåbodarna ger han inte mycket för.

– Länsstyrelsen menar att vi bara ska ta upp djuren på fåboden en kort period så vi får EU-bidraget och sedan ska vi ta hem dem igen. Fåbodarna kommer inte att fungera. Ska vi stängla in hela fåboden? Det fungerar inte så, förklarar han.

Att det blivit nej till skydds jakt är inget som förvånat Pauline Palmcrantz.

Länsstyrelsens förhållningstaktik

– Det här är någonting som länsstyrelsen har satt i system. Man drar ut på tiden med beslut tills betesåret nästan är slut och djuren ska tas hem för vintern.

När djuren släpps nästa vår är problemet kvar, eftersom rovdjuret lärt sig och sin avkomma att får är lättfångade byten. Men på så sätt har länsstyrelsen skjutit frågan framåt ytterligare ett år och fått en ny vargförnygrig, säger hon.

Andra länsstyrelser kan ha en helt annan syn när det gäller de rovdjursdrabbade människornas situation. I Gävleborg tar länsstyrelsen ibland större hänsyn till de som drabbats av rovdjursattacker.

I ett nyligen beslutat skydds jaktbeslut skriver länsstyrelsen i Gävleborg bland annat:

”Länsstyrelsen vill också betona att regeringen i sin proposition uttrycker att förvaltningen av rovdjur inte enbart handlar om biologiska förutsättningar utan också om människors vilja att acceptera livskraftiga rovdjurstammar och dessa djurs beteenden. Denna acceptans är mycket viktig för att uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus för vargstammen.

Skriv ut